

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Τηλ. επικ.: 210 7767 023

Αθήνα, 29 - 05 - 2017
Αρ. Πρωτ.: 385

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Εσωτερικών
2. Βουλευτές: κ.κ. Χρ. Καραγιαννίδη
Αθ. Αναγνωστοπούλου, Μ. Θελερίτη,
Ι. Θεωνά, Κ. Ιγγλέζη, Ιω. Καββαδία,
Ευφρ. Καρασαρλίδου, Γ. Κυρίτση,
Γερ. Μπαλαούρα, Γ. Πάλλη,
Χρ. Παπαδόπουλο, Δ. Σεβαστάκη,
Ελ. Σταματάκη & Αφρ. Σταμπουλή
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας 14
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 4968/11-04-2017

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 4968/11-04-2017 Ερώτησης που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι Βουλευτές: κ.κ. Χρ. Καραγιαννίδης, Αθ. Αναγνωστοπούλου, Μ. Θελερίτη, Ι. Θεωνάς, Κ. Ιγγλέζη, Ιω. Καββαδία, Ευφρ. Καρασαρλίδου, Γ. Κυρίτσης, Γερ. Μπαλαούρας, Γ. Πάλλης, Χρ. Παπαδόπουλος, Δ. Σεβαστάκης, Ελ. Σταματάκη & Αφρ. Σταμπουλή, με θέμα: «Αύξηση του σεξισμού, του σεξιστικού λόγου και της διαδικτυακής επιθετικότητας κατά των γυναικών και νεαρών κοριτσιών», σας γνωρίζουμε - κατά λόγο αρμοδιότητας - τα εξής:

Διακρίσεις και βία κατά των γυναικών:

- Αναφορικά με την εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης εις βάρος των γυναικών, ο Ν. 3769/2009 προβλέπει την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών, όσον αφορά την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών. Επιπλέον, ο Νόμος 3896/2010 ρυθμίζει την εφαρμογή των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης. Το νομοθετικό πλαίσιο κρίνεται επαρκές.
- Αναφορικά με τη βία κατά των γυναικών, συστάθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Φεβρουάριος 2017) Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, η οποία έχει ως έργο την προσαρμογή του εθνικού δικαίου στις διατάξεις της Σύμβασης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση Κωνσταντινούπολης). Η Επιτροπή αναμένεται να υποβάλει σύντομα τις προτάσεις της. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ήδη με το νόμο 3500/2006 για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, αυστηρότερες κυρώσεις για αδικήματα που σχετίζονται με την ενδοοικογενειακή βία. Καθιερώνεται η διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης για τα σχετικά εγκλήματα, ποινικοποιείται ο συζυγικός βιασμός, εξασφαλίζεται η προστασία των θυμάτων τόσο με την πρόσβαση τους στη δικαιοσύνη όσο και με την εγγύηση της ασφάλειάς τους εντός και εκτός οικίας. Στο πεδίο εφαρμογής του εμπίπτουν επίσης και οι σταθερές σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών εκτός γάμου.

Ρητορική μίσους στο διαδίκτυο:

Αναφορικά με τη ρητορική μίσους στο διαδίκτυο η εθνική μας νομοθεσία βάσει των διατάξεων των άρθρων 1 και 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 3 του ν. 927/1979, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον ν. 4285/2014 και ισχύει, ποινικοποιεί τις πράξεις δημόσιας υποκίνησης μίσους, υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις των διατάξεων αυτών, και όταν αυτές τελούνται μέσω διαδικτύου.

Επιπλέον, η αποτελεσματική αντιμετώπιση της ρητορικής του μίσους στο διαδίκτυο μέσω της συνεργασίας των κυβερνητικών αρχών με τις εταιρίες πληροφορικής και την κοινωνία των πολιτών αποτελεί ζήτημα υψηλής προτεραιότητας τόσο για τα ευρωπαϊκά όργανα όσο και για το Υπουργείο μας.

Ειδικότερα, με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής οι εκπρόσωποι των σημαντικότερων πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, YouTube (Google) και Microsoft) ανακοίνωσαν την υιοθέτηση Κώδικα Συμπεριφοράς αναφορικά με την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο. Η πρωτοβουλία για την αυτορρύθμιση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης κρίνεται ιδιαίτερα θετική από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, διότι κατ' αυτόν τον τρόπο διαφυλάσσεται η ελευθερία της έκφρασης, ενώ ταυτόχρονα λαμβάνονται μέτρα για την αντιμετώπιση της ρητορικής του μίσους, χωρίς κρατικές παρεμβάσεις.

Γενικά Μέτρα για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ρατσιστικής βίας:

► Θέσπιση του Εθνικού Συμβουλίου κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας

Με τον Ν. 4356/2015 (άρθρα 15-19) συστάθηκε το Εθνικό Συμβούλιο κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας, ως συμβουλευτικό - γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο έχει ως αντικείμενο το σχεδιασμό πολιτικών κατά του ρατσισμού, το συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών για την εναρμόνιση του δικαίου με διεθνείς και ευρωπαϊκούς κανόνες και βέλτιστες πρακτικές και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών σε όλο το φάσμα της Διοίκησης με σκοπό την αποτελεσματικότερη προστασία ατόμων και ομάδων που στοχοποιούνται λόγω φυλής, χρώματος, θρησκείας, γενεαλογικών καταβολών, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή αναπηρίας.

► Τροποποίηση του άρθρου 81 Α Π.Κ.

Με το άρθρο 21 του ν. 4356/2015 επήλθαν τροποποιήσεις στο χαρακτηρισμό του ρατσιστικού εγκλήματος (άρθρο 81^Α ΠΚ), ώστε να μην απαιτείται η διαπίστωση του «μίσους» του δράστη, αλλά το αδίκημα να θεωρείται ρατσιστικό όταν ο δράστης επιλέγει το θύμα λόγω των χαρακτηριστικών του. Η έννοια του μίσους δημιουργούσε αποδεικτικές δυσχέρειες και καθιστούσε δυσκολότερη την εφαρμογή της διάταξης. Ειδικότερα, αντικαταστάθηκε το άρθρο 81Α του Ποινικού Κώδικα «Εγκλημα με ρατσιστικά χαρακτηριστικά» και καταργήθηκε το στοιχείο της τέλεσης της πράξης «λόγω μίσους». Το ποινικό ενδιαφέρον επικεντρώνεται πλέον σε περισσότερα αντικειμενικά στοιχεία που προκύπτουν από τις σχετικές περιστάσεις του εγκλήματος και σχετίζονται με την επιλογή του θύματος λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του. Επιπλέον, αναδιαμορφώθηκαν τα απειλούμενα πλαίσια ποινής.

► Θέσπιση άρθρου 361 Β Π.Κ. (αρ. 29 ν. 4356/2015) με το οποίο επεκτάθηκε η ποινική προστασία του ατόμου έναντι του αποκλεισμού του από αγαθά και υπηρεσίες λόγω των χαρακτηριστικών του.

► Σύσταση Ομάδας Εργασίας για τα ρατσιστικά εγκλήματα για την εναρμόνιση και τη βελτίωση των συστημάτων συλλογής δεδομένων των βασικών εμπλεκόμενων στην καταπολέμηση ρατσιστικής βίας, όπως η αστυνομία, οι εισαγγελείς και οι ΜΚΟ.

► **Βελτίωση στατιστικών δεδομένων**

Καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για τη βελτίωση των στατιστικών δεδομένων που συλλέγονται από τα Δικαστήρια της χώρας σε σχέση με τα ρατσιστικά εγκλήματα, καθώς και για τη βελτίωση της κοινής βάσης δεδομένων που έχει δημιουργηθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και την ΕΛΑΣ για την καταγραφή των εγκλημάτων αυτών και την παρακολούθηση των σχετικών ποινικών υποθέσεων. Η προσπάθεια αυτή έχει ήδη αποδώσει μεγαλύτερη ομοιογένεια στις στατιστικές αποτυπώσεις του φαινομένου ενώ τα στατιστικά δεδομένα αναμένεται να βελτιωθούν σημαντικά με την έναρξη λειτουργίας του συστήματος ψηφιοποίησης των δικαστικών διαδικασιών.

► **Συμμετοχή σε Ομάδες Εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα εγκλήματα μίσους**

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης συμμετέχει στις εργασίες τόσο της υποομάδας της Ευρ. Επιτροπής για τη ρητορική μίσους στο διαδίκτυο όσο και της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου για την Καταπολέμηση του Ρατσισμού, της Ξενοφοβίας και των Άλλων Μορφών Μισαλλοδοξίας.

► **Συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς**

Το Υπουργείο μας συνεργάζεται στενά με διεθνείς οργανισμούς, όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης και ο ΟΑΣΕ, για την αντιμετώπιση του ρατσισμού, της ρατσιστικής βίας και της ρητορικής μίσους.

Δικαιοσύνη

► **Ορισμός Ειδικών Εισαγγελέων για τη ρατσιστική βία στις περιφέρειες Αθηνών, Πειραιώς, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης και Πάτρας**

► **Εκπαίδευση Εισαγγελέων σε θέματα ρατσιστικής βίας**

Σημειώνεται, επίσης, ότι η Ελλάδα κύρωσε με το νόμο 4411/2016 (Α.142) τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στο Κυβερνοχώρο και το Πρόσθετο Πρωτόκολλο σε αυτή σχετικά με την ποινικοποίηση πράξεων ρατσιστικής και ξενοφοβικής φύσης, που διαπράττονται μέσω συστημάτων υπολογιστών.

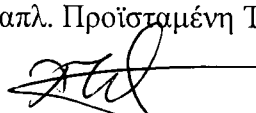
Τέλος, αναφορικά με το ερώτημα «Γιατί οι Εισαγγελικές Αρχές κινούνται κατ' έγκληση για εγκλήματα που διώκονται αυτεπαγγέλτως;» διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 36 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας: «Όταν δεν απαιτείται έγκληση ή αίτηση, **η ποινική δίωξη κινείται αυτεπάγγελτα, ύστερα από αναφορά, μήνυση ή άλλη είδηση ότι διαπράχθηκε αξιόποινη πράξη**».

Στο πλαίσιο αυτό οποιοσδήποτε πολίτης μπορεί να θέσει στοιχεία ή πληροφορίες που έχουν περιέλθει σε γνώση του και αφορούν την τέλεση αξιόποινων πράξεων, υπόψη του αρμόδιου Εισαγγελέα, ο οποίος και θα κρίνει εάν συντρέχει λόγος για την περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης.

Επιπλέον, θεωρούμε βέβαιο ότι οσάκις το συνεργωτώμενο Υπουργείο Εσωτερικών και συγκεκριμένα το Σώμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος καθώς και τα Τμήματα και Γραφεία Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας - στο πλαίσιο σχετικών ερευνών - εντοπίζουν στοιχεία από τα οποία προκύπτουν αξιόποινες πράξεις, τα θέτουν στη διάθεση των δικαστικών/εισαγγελικών αρχών.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΚΟΝΤΟΝΗΣ**

Ακριβές αντίγραφο
Η Αναπλ. Προϊσταμένη Τμήματος

Χ. Παπαδημητρίου